

Streik er et kraftig virkemiddel, men det eneste lovlige når forhandlinger og mekling ikke resulterer i enighet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker i et tariffoppgjør

Arbeidsro ved sykehusene?

Streik er hardt og målrettet arbeid. Tusen takk til alle som har bidratt til en vellykket gjennomføring – og en stor takk til dere som har holdt hjulene i gang ved sykehusene. Streiken har medført ekstra belastning på sekretariatene både i Akademikerne, i Legeforeningen og i nettredaksjonen – en særskilt takk til dere!

Gode forhandlinger krever gode prosesser mellom likeverdige parter. Det krever gjensidig respekt og god dialog. Når forhandlinger og mekling i et tariffoppgjør ikke resulterer i enighet, er streik det eneste lovlige virkemiddel.

Dette har vært en viktig og helt nødvendig streik. I hovedtariffoppgjøret høsten 2006 sto Akademikerne helse overfor krav om fjerning av partsforhold, endringer i forhandlingssystemene uten nødvendig forarbeid, fjerning av helt nødvendige arbeidstidsbestemmelser og uakseptable løsninger mht. ivaretagelse av sosiale bestemmelser for fremtiden. I tillegg så vi klart at medlemmene verken ville få et akseptabelt lønnsoppgjør sentralt eller reelle forhandlinger lokalt. Som arbeidstakerorganisasjon må vi si fra – nok er nok. Etter mange både formelle og uformelle møter og utsettelsestaktikker fra NAVO brøt vi forhandlingene ved avtalens utløp. En slik handling krever at man er forberedt på konflikt og den tøffe situasjonen som en streik kan være for medlemmene. Vi var godt forberedt.

Legeforeningen er den største organisasjonen i Akademikerne helse. Hovedkravene i forhandlingene høsten 2006 var gode arbeidsbetingelser ved sykehusene, sentral forankring av sosiale rettigheter og reelle lokale og sentrale forhandlinger i et ryddig og forutsigbart forløp. Vi krevde en lønnsutvikling på nivå med andre i samfunnet. I mekling blir tekstelementer i avtalen oftest beholdt uendret. Meklingsinstituttet forholder seg i hovedsak til lønn som da får uforholdsmessig stort fokus etterpå. Det betød ikke at Akademikerne helse hadde endret hovedmål.

Tidligere forhandlingsforløp med arbeidsgiverorganisasjonen NAVO har vært langtrukne. Vi satset derfor høsten 2006 på et godt forberedt og ryddig forløp. I forkant ble det avholdt flere møter med NAVO for å danne et godt grunnlag for en god forhandling. NAVO skapte imidlertid avbrekk i forhandlingsforløpet, krav om systemendringer som bl.a. ville delt Akademikerne helse i to og gitt legene lokale forhandlinger i fredstid, og hadde krav om at alle tvister lokalt måtte være løst. «Tilbudene» var verken løsningsorienterte eller gjenstand for drøftinger. Etter en høst uten reell fremgang, kunne Akademikerne helse valgt å fortsette forhandlingene ut over avtaleperioden. I lys av tidligere erfaringer og mangel på signaler verken om en løsning innen rimelig tid eller et akseptabelt resultat, brøt vi forhandlingene før jul.

Første mekling ble resultatløs og Akademikerne helse var i streik.

Akademikerne helse streiket arbeidsgiver tilbake til forhandlingsbordet. En effektiv streik la grunnlaget for at Riksmeklingsmannen i den andre meklingen kunne legge frem et forslag som partene aksepterte, og streiken ble avblåst. En forhandlingsløsning er et godt resultat for begge parter. Det er viktig også med tanke på samarbeidet med arbeidsgiver i fremtiden og overholdelse av inngått overenskomst.

Akademikerne helse deltok våren 2006 sammen med de andre hovedsammenslutningene, i forhandlinger med NAVO hvor man ble enige om innholdet i sosiale rettigheter (pensjon, svangerskapsrettigheter, rettigheter ved uførhet etc). Akademikerne helse krevde en sentral avtaleforankring og forhandlingsrett på det nivået som er felles for alle i Akademikerne helse – A1. Da vi høsten 2006 ble tilbudt «det samme som de andre organisasjonene» var det greit mht. innhold – men ikke mht. på hvilket nivå rettighetene skulle inn i overenskomsten. Det må tilpasses Akademikerne helses avtaleoppbygging for å sikre rettighetene også for fremtiden. Dette har vi fått gjennomslag for i Riksmeklingsmannens møtebok.

Legeforeningen kan ikke akseptere krav fra arbeidsgiver om å fjerne viktige bestemmelser som verner om legers arbeidstid. Sykehusleger har avtalte unntak fra arbeidsmiljøloven og det krever egne avtaler. Arbeidstidsbestemmelsene ligger nå etter den siste meklingen urørt i A2. Legeforeningen foreslo allerede i august 2006 at partene skulle nedsette en arbeidsgruppe om arbeidstid. Vi ser frem til et grundig samarbeide med arbeidsgiver på dette området nå.

Alle leger får nå et sentralt oppgjør slik både Overlegeforeningen og Yngre legers forening har ønsket. I tillegg skal det være et justeringsoppgjør til høsten. I forkant av høstens forhandlinger skal tallmaterialet beregnes i samarbeid med Teknisk beregningsutvalg og Statistisk sentralbyrå. Riksmeklingsmannen kan bistå. Høstens justeringsoppgjør vil være sentralt for yngre leger, lokalt for overleger. Virketidspunkt er satt til 1.1. 2007. De øvrige organisasjonene i Akademikerne helse får lokale lønnsforhandlinger med konfliktrett i slutten av mai 2007. Reelle lokale forhandlinger har vært et viktig krav. Resultatet nå gir en god løsning uten å splitte Akademikerne helse i to.

Vi vil bruke tid på å evaluere situasjonen innenfor NAVO-området med sikte på å oppnå forbedringer. Det er lite hensiktsmessig med denne formen for samhandling på sikt. Ansatte ved sykehusene må ha trygge og forutsigbare arbeidsbetingelser. Avtaler må holdes og spilleregler må følges i forhandlinger. Dette er grunnlaget for at sykehus skal bli gode arbeidsplasser og de ansatte skal kunne gi gode tjenester til befolkningen.

Flere av Legeforeningens organisasjonsledd har sendt støtte- og «stå-på»-hilsener under streiken. Vi har fått støtteerklæringer fra den svenske og danske legeforeningen. Med glede har vi også motatt støtteerklæringer fra andre organisasjoner som Norsk Sykepleierforbund, Jordmorforeningen og NITO.

Når arbeidstakerorganisasjoner blir utfordret på grunnleggende rettigheter, er solidaritet og samhold avgjørende. Vi satser i fremtiden på å finne arenaer for å utvikle samarbeidet med andre fagorganisasjoner.

Torunn Janbu

Torunn Janbu
torunn.janbu@legeforeningen.no
president